

KIRJALLINEN KYSYMYS 1204/2010 vp

Eduskuntavaalityö kauppakeskuksissa

Eduskunnan puhemiehelle

Kauppakeskukset ovat keskeinen osa nykyajan kaupunkielämää. Suuret kauppakeskukset rakennetaan maakuntien ja kaupunkien poliittisessa päätöksenteossa hyväksytyjen maankäytön suunnitelmien määrittelemiin paikkoihin. Kaavojen rakentamisen hyväksymisellä on samalla tehty kauppakeskuksista erityisesti talvisaikaan asukkaiden yhteisiä "olohuoneita", joissa kaupankäynnin ja palvelujen lisäksi on monenlaista muuta toimintaa, mm. julkisia palvelupisteitä. Kauppakeskuksissa järjestetään myös viihde- ja kulttuuritapahtumia. Demokratiaa ja kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia on viety lähelle ihmisiä järjestämällä äänestysmahdollisuuksia kauppakeskuksiin.

Vaalien lähestyessä kauppakeskukset ovat myös luonnollisia poliittisen vaalityön näyttämöitä, joissa asukkaat ja eduskuntavaaleissa olevat ehdokkaat ovat vuorovaikutuksessa. Aiemmin vaalityöhön ja ehdokkaiden kampanjointiin on monissa kauppakeskuksissa suhtauduttu myönteisesti vaalien alla.

Tänä talvena eduskuntavaalityö ollaan kieltämässä yllättäen useissa kauppakeskuksissa tai kauppakeskusten omistajayhteisöt vaativat kohtuuttomia maksuja salliessaan kampanjoinnin. Tähän ovat kiinnittäneet huomiota Itä-Helsingin sosialidemokraattiset puolueosastot kannanotos-

saan 27. tammikuuta. Ne ovat esittäneet, että kaikkien rekisteröityjen puolueiden asiallisesti hoidettujen vaalitulaisuuksien järjestäminen ja poliittisten tunnusten esilläpito tulee sallia. Pelisäännöt tälle toiminnalle tulee luoda yhdessä kauppakeskuksen edustajien kanssa.

Olisi suotavaa, että demokratia-asioista vastaava oikeusministeriö kiireellisesti ottaisi yhteyttä kauppakeskuksia yhdistävään liittoon ja pyrkisi siihen, että eduskuntavaalien vaalityö hyväksyttäisiin kauppakeskuksissa ja että asianomainen liitto antaisi siitä suositukset, mikä turvaisi vaalityön sovituissa puitteissa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko hallitus tietoinen useiden kauppakeskusten kielteisestä suhtautumisesta eduskuntavaalien vaatimaan kansanedustajaehdokkaiden vaalityöhön, ja jos on, niin

aikooko oikeusministeriö neuvotella elinkeinoelämän edustajien kanssa siitä, että asiallinen vaalikampanjointi sallitaan?

Helsingissä 3 päivänä helmikuuta 2011

Jacob Söderman /sd

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitan-
nut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jacob Södermanin /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 1204/2010 vp:

Onko hallitus tietoinen useiden kauppakeskusten kielteisestä suhtautumisesta eduskuntavaalien vaatimaan kansanedustajaehdokkaiden vaalityöhön, ja jos on, niin

aikooko oikeusministeriö neuvotella elinkeinoelämän edustajien kanssa siitä, että asiallinen vaalikampanjointi sallitaan?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Äänestäjien mahdollisuus saada tietoa on tärkeä edellytys kansanvallan toteutumiselle yleisissä vaaleissa. Oikeusministeriö on tällä vaalikaudella edistänyt äänestäjien mahdollisuutta tiedonsaantiin sekä vaaleissa ehdolla olevien ehdokkaiden mahdollisuuksia maksuttomaan näkyvyyteen muiden muassa seuraavilla tavoilla.

Oikeusministeriö tilasi toimittaja Johanna Korhoselta selvityksen siitä, miten julkinen valta voisi tukea vaaliehdokkaiden maksutonta näkyvyyttä ja äänestäjien tiedonsaantia. Oikeusministeriö tilasi selvityksen, koska on tiedossa, että vaalikampanjat ovat muuttuneet entistä kalliimmiksi. Selvitys liittyi vaalirahoitusuudistukseen sekä valtioneuvoston periaatepäätökseen demokratian edistämisestä helmikuulta 2010.

Toimittaja Johanna Korhosen selvitys julkaisiin huhtikuussa 2010. Selvityksessä Korhonen muun muassa suositti, että kampanjointi kauppakeskusten tiloissa sallittaisiin.

Oikeusministeriö järjesti toukokuussa 2010 pyöreän pöydän keskustelun, jonka aiheena oli äänestysaktiivisuuden tukeminen sekä ehdokkaiden mahdollisuus maksuttomaan näkyvyyteen. Keskusteluun osallistui myös Suomen Kauppakeskusyhdistys ry:n edustaja. Seminaarin johtopäätöksenä todettiin äänestysaktiivisuutta tukevien toimien olevan eri toimijoiden yhteinen huolenaihe.

Oikeusministeriö on myös seurannut pyöreän pöydän tuloksia. Ministeriön edustajat tapasivat alkuvuodesta 2011 seurannan merkeissä jälleen Suomen Kauppakeskusyhdistys ry:n edustajan. Liiton edustaja luovutti tuolloin kauppakeskuk-
sissa tapahtuvaa kampanjointia koskevan suosituksen. Liiton edustaja totesi, että päätösvalta asiassa on kuitenkin yksittäisillä kauppakeskuk-
silla, eikä liitolla ole mahdollisuutta antaa kaup-
pakeskuksia sitovia ohjeita. On selvää, ettei toimivaltaa sitovien ohjeiden antamiseen ole myöskään oikeusministeriöllä. Kauppakeskusten liiton edustajien kanssa sovittiin lisäksi, että vaalien jälkeen seurattaisiin annetun suositusten toteutumista ja kampanjoinnista syntyneitä kokemuksia.

Oikeusministeriö on myös pyrkinyt edistämään sitä, että ennakoöänestyspaikkoja olisi riittävästi, ja että ne sijaitsisivat siellä, missä ihmiset muutenkin liikkuvat. Kuluvan vuoden eduskuntavaaleissa on ennakoöänestyspaikkoja 901, mikä on noin 40 enemmän kuin edellisissä eduskuntavaaleissa. Kunnille lähetetyssä kirjeessä ministeriö suhtautui myönteisesti juuri kauppakeskusten yhteydessä sijaitseviin ennakoöänestyspaikkoihin. Tältä osin tavoite vaikuttaa myös toteutuneen, sillä yhä useampi ennakoöänestyspaikka on kauppakeskuksessa. Tällaisia

paikkoja on 96, kun viime eduskuntavaaleissa niitä oli viitisenkymmentä.

Oikeusministeriö siis jakaa huolen siitä, että ehdokkaiden tulee voida ilman kohtuuttomia kuluja viestiä äänestäjien kanssa ja myös käsityksen siitä, että muun muassa kauppakeskukset ovat luontevia paikkoja vaaleihin liittyvälle eh-

dokkaiden tiedonvälitykselle. Ministeriö on tietoinen siitä, että käytännöt vaihtelevat eri kauppakeskuksissa, ja on käytettävissään olevien keinoin pyrkinyt edistämään ehdokkaiden mahdollisuutta näkyvyyteen ja äänestäjien mahdollisuutta tiedon saantiin.

Helsingissä 18 päivänä helmikuuta 2011

Oikeusministeri Tuija Brax

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 1204/2010 rd undertecknat av riksdagsledamot Jacob Söderman /sd:

Är regeringen medveten om att många köpcentrum förhåller sig negativt till kandidaternas valarbete inför riksdagsvalet och, om den är det,

tänker justitieministeriet förhandla med företrädare för näringslivet om att saktliga valkampanjer ska tillåtas?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Väljarnas möjligheter att få information är en viktig förutsättning för förverkligandet av demokratin. Justitieministeriet har under denna valperiod främjat väljarnas möjligheter att få information samt kandidaternas möjligheter till gratis synlighet bl.a. på följande sätt.

På uppdrag av justitieministeriet har journalisten Johanna Korhonen utrett på vilket sätt det allmänna kan stöda kandidaternas gratis synlighet och väljarnas möjligheter att få information. Justitieministeriet beställde utredningen eftersom det är känt att valkampanjerna har blivit allt dyrare. Utredningen hade samband med valfinansieringsreformen och statsrådets principbeslut av februari 2010 om främjandet av demokratin i Finland.

Johanna Korhonen's utredning publicerades i april 2010. I sin utredning rekommenderade Korhonen bl.a. att kandidaterna tillåts driva kampanjer i köpcentrum.

Justitieministeriet ordnade i maj 2010 en rundabordskonferens om stödjande av valdeltagan-

det och kandidaternas möjligheter till gratis synlighet. I konferensen deltog även en företrädare för köpcenterföreningen Suomen Kauppakeskisyhdistys. I konferensen kom man till den slutsatsen att åtgärderna för att stödja valdeltagandet är en gemensam fråga för de olika aktörerna.

Justitieministeriet har också uppföljt resultaten av rundabordskonferensen. I början av året 2011 ordnades ett uppföljningsmöte mellan ministeriets representanter och företrädaren för köpcenterföreningen. I detta sammanhang överlämnade företrädaren för föreningen en rekommendation om drivande av kampanjer i köpcentrum. Företrädaren för föreningen konstaterade dock att enskilda köpcentrum har beslutanderätt i frågan och att föreningen inte kan ge bindande anvisningar till köpcentrum. Det är klart att inte heller justitieministeriet har befogenhet att ge bindande anvisningar. Man kom dessutom överens med företrädarna för köpcenterföreningen om att det efter valet görs en uppföljning om hur väl rekommendationerna har genomförts och erfarenheterna av kampanjerna.

Justitieministeriet har också haft som mål att det ska finnas tillräckligt med förhandsröstningsställen och att de ska ligga på sådana ställen som medborgarna också annars ofta besöker. I årets riksdagsval finns det 901 förhandsröstningsställen vilket är ca 40 mer än vid det föregående riksdagsvalet. I sitt brev till kommunerna förhöll sig ministeriet positivt uttryckligen till att förhandsröstning ordnas i köpcentrum. I detta avseende verkar det som om målet har uppnåtts, eftersom förhandsröstning allt oftare ordnas i köpcentrum. Den här gången ligger 96 av förhandsröstningsställena i köpcentrum medan det motsvarande antalet vid det föregående riksdagsvalet var ca 50.

Justitieministeriet delar därmed oron för att kandidaterna ska tryggas möjlighet att kommunicera med väljarna utan oskäligen kostnader och också uppfattningen om att bl.a. köpcentrum är ett naturligt ställe för kandidaterna att sprida valinformation. Ministeriet är medveten om att

praxisen varierar i olika köpcentrum och har genom de medel som står till ministeriets förfogande strävat efter att främja kandidaternas möjligheter till synlighet och väljarnas möjligheter att få information.

Helsingfors den 18 februari 2011

Justitieminister Tuija Brax